

การขับเคลื่อนงานในระยะเร่งด่วน (Quick Win) "5 ไร่ทุกข์ 3 สร้างสุข" ตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย

ไร่ทุกข์ที่ 1

การป้องกันปราบปรามยาเสพติด
เพื่อช่วยเหลือเหยื่อ คืบคลานสู่สังคม

ไร่ทุกข์ที่ 2

การจัดระเบียบสังคมปราบปราม
ผู้มีอิทธิพล

ไร่ทุกข์ที่ 3

การแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน

ไร่ทุกข์ที่ 5

การสร้างความปลอดภัย
ให้กับทุกคนทุกพื้นที่

ไร่ทุกข์ที่ 4

การแก้ไขเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์
ในพื้นที่

- โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนศูนย์ดำรงธรรมอำเภอรับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์
- โครงการเร่งรัดดำเนินการตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2567 ในการแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคลให้แก่บุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลานาน (ขอใบสำคัญถิ่นที่อยู่) และกลุ่มบุตรที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้สัญชาติไทย (ขอมีสัญชาติไทย) จำนวนทั้งสิ้น 483,626 คน ให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี
- โครงการตรวจสอบฐานข้อมูลเพื่อเพิ่มชื่อและแจ้งการเกิด การแก้ไขปัญหาลูกหลานและสิทธิของคนไทยที่ตกหล่นทางทะเบียนราษฎร

วารสารสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
ปีที่ 17 ฉบับที่ 8 สิงหาคม 2568

สำนักบริหารการทะเบียน

The Bureau of Registration Administration

ศูนย์ตอบปัญหาวงทะเบียนและบัตร

Call Center
1548

หลักเกณฑ์การขอมีสัญชาติไทย

ตามมาตรา 7 ทวิ วสสคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508

DNA

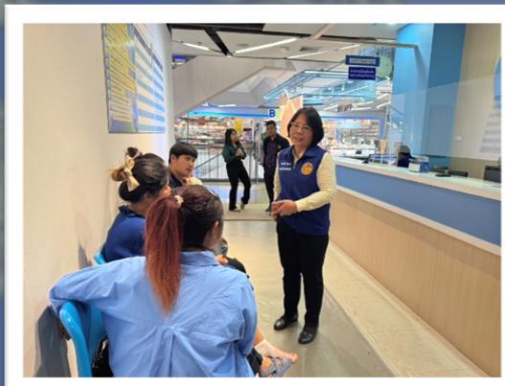
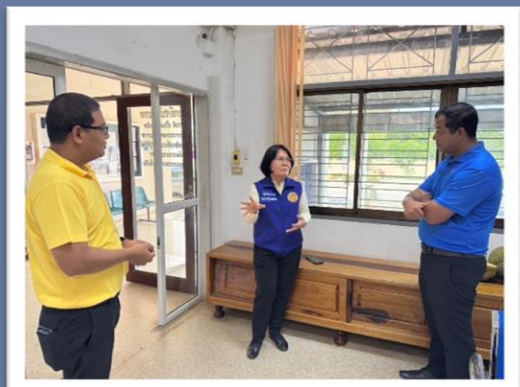
นายสุกณ สยามบุญญ์
ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน

คำนำ

สวัสดีครับท่านผู้อ่านวารสาร The One ทุกท่านครับ หลังจากกระทรวงมหาดไทย ได้วางนโยบายในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุผล “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” กรมการปกครอง จึงได้ขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วน (Quick win) “5 ไร่ทุกข์ 3 สร้างสุข” ซึ่งสำนักบริหารการทะเบียน ได้ดำเนินการ ไร่ทุกข์ 4 ในการแก้ไขเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ปัญหาด้านสัญชาติและสถานะบุคคล ให้แก่บุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน จำนวนกว่า 480,000 รายให้แล้วเสร็จ ภายใน 1 ปี และการตรวจสอบพันธุ์กรรมเพื่อเพิ่มชื่อและการแจ้งเกิด เพื่อแก้ไขปัญหาสถานะ และสิทธิของคนไทยที่ตกหล่นจากทะเบียนราษฎรให้ประชาชนคนไทยได้รับสัญชาติไทย ได้อย่างถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย นอกจากนี้การแก้ไขระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2568 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 142 ตอนพิเศษ 253 ง ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2568 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป สำนักทะเบียนกลางจึงได้แจ้งแนวทางในการปฏิบัติให้เป็นไป ในทิศทางเดียวกัน จึงขอให้ผู้ปฏิบัติทุกท่านได้ศึกษาทำความเข้าใจให้ชัดเจนถึงการเปลี่ยนแปลง ของระเบียบวิธีการดำเนินงานเอกสารหลักฐาน รวมถึงระยะเวลาที่กำหนดในระเบียบกฎหมาย ให้ชัดเจนนะครับ และนอกจากนี้เรายังนำเสนอคำถาม 1548 ที่เป็นประเด็นในเรื่องบัตร ประจำตัวประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มานำเสนอเพื่อให้เป็นความรู้แก่ทุกท่านครับ

วันที่ 23 - 27 กรกฎาคม 2568 อธิบดีกรมการปกครอง ได้มอบหมายให้ นางสาวกัญญพัชญ์ กุ่มงาม ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการทะเบียนและบัตร สำนักบริหารการทะเบียนพร้อมทีมงานออกตรวจเยี่ยมและติดตามผลการให้บริการงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ณ จุดเคาน์เตอร์บริการอำเภอ..อัม ที่เปิดให้บริการประชาชนภายในห้างสรรพสินค้า และพื้นที่นอกห้างสรรพสินค้า และสำนักทะเบียนอำเภอในพื้นที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช และ จังหวัดกระบี่ รวมทั้งสิ้น จำนวน 2 แห่ง ดังนี้ 1. สนท.อ.วิภาวดี จ.สุราษฎร์ธานี 2. สนท.อ.เมืองสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี 3. สนท.อ.พระพรหม จ.นครศรีธรรมราช 4. สนท.อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่ 5. จุดเคาน์เตอร์ฯ ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า อ.เมืองสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี 5. จุดเคาน์เตอร์ฯ ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า อ.พระพรหม จ.นครศรีธรรมราช 7. จุดเคาน์เตอร์ฯ ณ ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่ โดยการตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อแนะนำแนวทางการให้บริการ และรับฟังปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงพัฒนาการให้บริการยกระดับมาตรฐานงานบริการของที่ทำการปกครองอำเภอตามแนวทางอำเภอสุขใจ ซึ่งเป็น 1 ใน DOPA FLAGSHIPS 5A 2025 ตามแนวทางการขับเคลื่อนกรมการปกครอง ปี พ.ศ. 2568 ของนายไชยวัฒน์ จุนถิระพงศ์ อธิบดีกรมการปกครอง

วันที่ 9 - 13 กรกฎาคม 2568 อธิบดีกรมการปกครอง ได้มอบหมายให้ นางสาวกัญญพัชญ์ กุ่มงาม ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการทะเบียนและบัตร สำนักบริหารการทะเบียน พร้อมทีมงานออกตรวจเยี่ยมและติดตามผลการให้บริการงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ณ จุดเคาน์เตอร์บริการอำเภอ..ยิ้ม ที่เปิดให้บริการประชาชนภายในห้างสรรพสินค้าและพื้นที่นอกห้างสรรพสินค้า รวมถึงติดตามผลการแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคลให้แก่บุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลานานและกลุ่มบุตรที่เกิดในราชอาณาจักร ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2567 ในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง และ จังหวัดตาก รวมทั้งสิ้น จำนวน 8 แห่ง ดังนี้ 1. สนท.อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ 2. สนท.อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 3. สนท.อ.แม่อาย จ.เชียงใหม่ 4. สนท.อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 5. จุดเคาน์เตอร์บริการฯ ณ ศูนย์เศรษฐกิจบ่อสร้าง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 6. จุดเคาน์เตอร์บริการฯ ณ ที่ว่าการอำเภอเมืองเชียงใหม่ (หลังเดิม) อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 7. จุดเคาน์เตอร์บริการฯ ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง 8. จุดเคาน์เตอร์บริการฯ ณ ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี อ.เมืองตาก จ.ตาก โดยการตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อนำแนวทางการให้บริการและรับฟังปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงพัฒนาการให้บริการยกระดับมาตรฐานงานบริการของที่ทำการปกครองอำเภอตามแนวทางอำเภอสุขใจซึ่งเป็น 1 ใน DOPA FLAGSHIPS 5A 2025 ตามแนวทางการขับเคลื่อนกรมการปกครอง ปี พ.ศ. 2568 ของนายไชยวัฒน์ จุนถิระพงศ์ อธิบดีกรมการปกครอง

ชักชวนการปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วย การจัดทำทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๘

สำนักทะเบียนกลางแจ้งให้สำนักทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และสำนักทะเบียน กรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและทำความเข้าใจระเบียบ สำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2568 ให้พร้อมที่จะปฏิบัติงานเมื่อมีผลใช้บังคับความละเอียดแจ้งแล้วระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2568 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 142 ตอนพิเศษ 253 ง ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2568 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ฉบับดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง และเกิดประสิทธิภาพ ในการบริการประชาชน จึงขอชักชวนแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น และนายทะเบียน ผู้รับแจ้งถือปฏิบัติ ดังนี้

1. การขอหนังสือรับรองการตาย (ท.ร. 20/2) ตามข้อ 71/2 เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาคือเกี่ยวกับหลักฐานการตายกรณีบุคคลที่เสียชีวิตในประเทศไทย แต่ไม่มีการแจ้งการตาย ไม่มีมรณบัตร หรือเคยแจ้งการตายแล้ว แต่มรณบัตรหรือเอกสารรับแจ้งการตายที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกให้ชำรุด สูญหาย ไม่สามารถคัดสำเนาหรือคัดทะเบียนการตายได้ โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 ผู้ตายจะเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนก็ได้ แต่จะต้องเป็นบุคคลที่มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก และมีรายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนกลางและต้องเสียชีวิตในราชอาณาจักรไทย

1.2 ผู้ขอหนังสือรับรองการตาย ได้แก่ บิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองของคนตาย คู่สมรสของคนตาย ผู้สืบสันดานของคนตาย ผู้มีส่วนได้เสียที่มีความจำเป็นต้องมีหลักฐานการตายของคนตาย หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากบุคคลดังกล่าว

1.3 พยานหลักฐาน ได้แก่

1.3.1 หลักฐานผู้ขอ

(1) บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

(2) หนังสือมอบหมายพร้อมด้วยบัตรหรือสำเนาบัตรของผู้มอบหมาย (ถ้ามี)

(3) หลักฐานการเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เช่น สุตินบัตร สำเนาทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนประวัติ พินัยกรรม เป็นต้น (ถ้ามี)

1.3.2 หลักฐานผู้ตาย

- (1) บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (ถ้ามี)
- (2) สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนประวัติหรือเอกสารราชการ ที่ปรากฏชื่อรายการบุคคล และเลขประจำตัวประชาชนของผู้ตาย
- (3) หลักฐานที่แสดงว่าผู้ตายได้ตายในราชอาณาจักรไทย เช่น หนังสือรับรองการตาย (ท.ร. ๔/๑) รูปถ่ายงานศพของคนตาย หลักฐานการจัดการศพ เป็นต้น (ถ้ามี)

1.3.3 สำนักทะเบียนที่ยื่นคำร้อง ได้แก่ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งที่บุคคลนั้นตาย หรือมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติขณะที่มีการจำหน่ายตาย หรือสำนักทะเบียนที่ผู้ยื่นคำร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ

1.3.4 การปฏิบัติ

(1) ผู้ขอต้องยื่นคำร้องตามแบบ ท.ร. 31 พร้อมพยานหลักฐานต่อนายทะเบียน ณ สำนักทะเบียนตามข้อ 1.3.3 เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องพร้อมพยานหลักฐานของผู้ยื่นคำร้องแล้ว ให้ออกใบรับคำร้องหรือสำเนาคำร้อง ท.ร. 31 มอบให้ผู้ยื่นคำร้องไว้เป็นหลักฐาน

(2) ให้ผู้ช่วยนายทะเบียนที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นมอบหมาย

(2.1) ตรวจสอบพยานหลักฐานของผู้ยื่นคำร้อง และตรวจสอบข้อมูลผู้ตายจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางในระบบคอมพิวเตอร์ว่าผู้ตายมีชื่อหรือเคยแจ้งการตายไว้แล้วหรือไม่

(2.2) สืบสวนผู้ยื่นคำร้องและพยานบุคคลผู้น่าเชื่อถือไม่น้อยกว่าสองคน ให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตายและประวัติของผู้ตายแล้ว ให้ผู้ยื่นคำร้องและพยานบุคคลลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือในบันทึกการสืบสวนต่อหน้าผู้ช่วยนายทะเบียนและพยานอย่างน้อยสองคน

(2.3) กรณีผู้ตายได้ตายในเขตพื้นที่สำนักทะเบียนอื่น ให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้องส่งหนังสือขอตรวจสอบข้อเท็จจริงไปยังสำนักทะเบียนแห่งที่บุคคลนั้นตายพร้อมด้วยพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาออกหนังสือรับรองการตาย ทั้งนี้ ให้สำนักทะเบียนแห่งที่บุคคลนั้นตาย แจ้งผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงกลับไปยังสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง หากไม่สามารถดำเนินการได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจดำเนินการนั้นภายในระยะเวลาดังกล่าวด้วย

(2.4) ให้ผู้ยื่นคำร้องนำพยานเอกสาร พยานบุคคล และพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องไปให้ผู้ช่วยนายทะเบียนตรวจสอบและสืบสวนภายในระยะเวลา 40 วัน นับแต่วันที่ยื่นคำร้อง

(2.5) เมื่อผู้ยื่นคำร้องขอหนังสือรับรองการตายได้นำพยานเอกสาร พยานบุคคลและพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเสนอต่อผู้ช่วยนายทะเบียนและได้ดำเนินการตาม (2.1) - (2.4) แล้ว ให้ผู้ช่วยนายทะเบียนรวบรวมคำร้องและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง พร้อมความเห็นเสนอนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับพยานหลักฐานครบถ้วน เพื่อพิจารณาและมีคำสั่งต่อไป

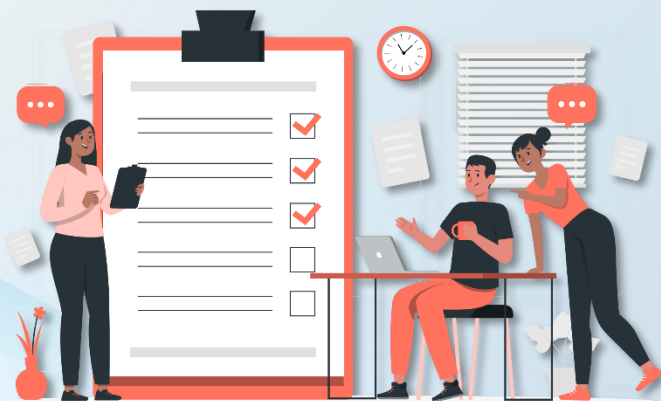
(3) เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้อง ของพยานเอกสาร และความครบถ้วนสมบูรณ์ของประเด็นการสอบสวนพยานบุคคลแล้ว ให้พิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่งให้แล้วเสร็จ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากผู้ช่วยนายทะเบียน

(4) กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า พยานหลักฐานของผู้ร้อง นำเชื่อถือได้ว่าผู้ตายได้ตายไปแล้วจริง ให้ออกหนังสือรับรองการตาย ตามแบบ ท.ร. 20/2 ให้แก่ผู้ร้อง โดยหนังสือ รับรองการตายตามแบบ ท.ร. 20/2 ให้นายทะเบียนจัดทำเป็น 2 ตอน มีรายการเหมือนกัน ตอนที่ 1 มอบให้แก่ผู้ร้อง ส่วนตอนที่ 2 ให้เก็บรักษาไว้ที่สำนักทะเบียนสามารถตรวจสอบและคัดรับรองสำเนาได้ ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียน คู่มือการออกหนังสือรับรองการตายไว้เป็นหลักฐานและลงรายการให้เป็น ปัจจุบันเสมอ

(5) กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า พยานหลักฐานของผู้ร้อง ไม่เพียงพอที่จะยืนยันได้ว่าผู้ตายได้ตายไปแล้วจริง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นสั่งไม่อนุญาต ในคำร้อง ท.ร. 31 แล้วแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ร้องเป็นหนังสือทราบภายใน 3 วันนับแต่วันที่มิคำสั่ง โดยระบุเหตุผล ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุน ในการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียน สิทธิในการอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาการอุทธรณ์ไว้ในหนังสือดังกล่าว ด้วยตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ทั้งนี้ การอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นต้องทำเป็นหนังสือ โดยระบุข้อโต้แย้ง และข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

1.3.5 ระยะเวลาดำเนินการ 30 วัน (ไม่รวมระยะเวลาการตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียน แห่งที่บุคคลนั้นตาย)

อนึ่ง เนื่องจากปัจจุบันชุดคำสั่งปฏิบัติงานสำหรับการออกหนังสือรับรองการตาย ท.ร. 20/2 ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ ดังนั้น จึงขอให้นายทะเบียนที่เกี่ยวข้องจัดทำหนังสือรับรองการตายด้วย ระบบ manual ไปพลางก่อน โดยให้จัดทำเป็น 2 ฉบับที่มีข้อความถูกต้องตรงกัน ฉบับหนึ่งมอบให้แก่ผู้ยื่นคำขอ ส่วนอีกฉบับให้เขียนหรือพิมพ์คำว่า “สำเนาฉบับ” ไว้ด้านบนเหนือรูปครุฑ เพื่อบันทึกภาพ (Scan) ไว้ในฐานข้อมูลฯ และจัดเก็บเอกสารไว้เป็นหลักฐาน เมื่อชุดคำสั่งปฏิบัติงานสำหรับ การออกหนังสือรับรองการตาย ท.ร. 20/2 ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เสร็จสมบูรณ์แล้ว จะได้แจ้งให้ทราบต่อไป

2. การแจ้งการย้ายออกของบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศ ตามข้อ 84/1 เป็นการกำหนด แนวทางปฏิบัติ สำหรับกรณีบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศ และไม่ประสงค์ที่จะย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิม ไปอยู่ในทะเบียนบ้าน กลาง โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ให้เจ้าบ้านที่มีผู้ย้ายออกจากบ้านเพื่อไปต่างประเทศ หรือผู้ที่ประสงค์จะย้ายออก หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย จากบุคคลดังกล่าว ยื่นคำร้องตามแบบ ท.ร. 31 ต่อผู้รับแจ้ง ณ สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น แห่งที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้าน ท.ร. 13 หรือ ท.ร. 14 แล้วแต่กรณี พร้อมด้วยบัตรประจำตัวประชาชนหรือ บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยของผู้แจ้ง หนังสือมอบหมาย พร้อมด้วยบัตรหรือสำเนาบัตรของผู้มอบหมาย (ถ้ามี) และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะแจ้งย้ายออก (ถ้ามี) กรณีดังกล่าวจะไม่สามารถยื่นคำร้องขอแจ้งย้าย ปลายทางหรือแจ้งย้ายต่างสำนักทะเบียนที่ผู้ย้ายไม่มีชื่อ ในทะเบียนบ้านได้

2.2 เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ได้รับแจ้งการย้ายออก ให้ดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ตรวจสอบสถานะของผู้แจ้งว่าเป็นเจ้าบ้าน หรือผู้ประสงค์จะย้ายออก หรือเป็นบุคคลที่ได้รับ มอบหมาย แล้วตรวจสอบเอกสารหลักฐานของผู้แจ้ง หากผู้แจ้งไม่มีหรือไม่ได้นำสำเนาทะเบียนบ้าน ฉบับเจ้าบ้านที่ ปรากฏรายการบุคคลที่จะแจ้งย้ายออกมาด้วย ให้นายทะเบียนบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

2.2.2 กรณีเจ้าบ้านซึ่งมิใช่ผู้ย้ายที่อยู่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้านเป็นผู้แจ้งย้าย ให้นายทะเบียนสอบถามบันทึกให้ปรากฏเป็นหลักฐานว่าการแจ้งย้ายที่อยู่ดังกล่าวเป็นไปตามเจตนาของผู้ย้าย ที่เดินทางไปต่างประเทศ และผู้แจ้งยอมรับในความผิดที่จะเกิดขึ้นหากมิได้เป็นไปตามถ้อยคำที่แจ้งไว้กับนายทะเบียน

2.2.3 รับแจ้งการย้ายออกตามข้อ 81 โดยอนุโลม และพิมพ์ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ 1 เท่านั้น เพื่อให้ผู้แจ้งตรวจสอบความถูกต้องและลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน แล้วจัดเก็บเอกสารแจ้งการย้ายที่อยู่ดังกล่าว เก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ตามขั้นตอนที่กำหนด

2.2.4 จำหน่ายรายการผู้ย้ายที่อยู่ในทะเบียนบ้านในฐานะข้อมูลทะเบียนราษฎร และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับ เจ้าบ้าน โดยประทับคำว่า “ย้าย” ด้วยหมึกสีน้ำเงิน ไว้หน้ารายการคนย้ายออก และหมายเหตุในใบแจ้งการย้ายที่อยู่และ สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านในช่อง “ไปอยู่ที่” ว่า “ไปประเทศ....

2.2.5 เพิ่มชื่อผู้ย้ายเข้าในทะเบียนบ้านชั่วคราวสำหรับบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศ ของสำนักทะเบียน หากสำนักทะเบียนใดยังไม่มีทะเบียนบ้านชั่วคราวดังกล่าว ให้กำหนดทะเบียนบ้านชั่วคราว สำหรับบุคคลที่เดินทางไป ประเทศประจำสำนักทะเบียนด้วย

2.3 กรณีบุคคลดังกล่าวเดินทางกลับจากต่างประเทศและประสงค์แจ้งการย้ายที่อยู่ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้ง ดำเนินการตรวจสอบหลักฐานการเดินทางกลับจากต่างประเทศของผู้ย้ายที่อยู่แล้วดำเนินการรับแจ้งย้ายออก จากทะเบียนบ้านชั่วคราวสำหรับบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศไปเข้าทะเบียนบ้านตามที่อยู่แจ้งประสงค์จะขอย้ายเข้า ตามระเบียบว่าด้วยการย้ายต่อไป

3.กรณีคนสัญชาติไทยที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านเสียสัญชาติไทยตามกฎหมาย ตามข้อ 115/2 เมื่อสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งหรือตรวจพบรายการบุคคลใดในทะเบียนบ้าน ท.ร. 14 หรือทะเบียนบ้านกลาง ท.ร. 14 ซึ่งสำนักทะเบียนกลางได้บันทึกเพิ่มเติมรายการในทะเบียนประวัติราษฎรไว้ว่าเป็นผู้เสียสัญชาติไทยตามประกาศการเสียสัญชาติไทยในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

3.1 หากผู้เสียสัญชาติไทยเป็นบุคคลประเภท 8 กลุ่มทั่วไป และมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวให้นายทะเบียนดำเนินการแก้ไขรายการสัญชาติจาก “สัญชาติไทย” เป็น “ไม่ได้สัญชาติไทย” หรือ “สัญชาติอื่น” ตามที่ระบุในใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ 134 (21) โดยไม่ต้องจำหน่ายเลขประจำตัวประชาชนเดิม

3.2 หากผู้เสียสัญชาติไทยเป็นบุคคลประเภท 8 กลุ่มอื่น อาทิ กลุ่มที่ได้รับสัญชาติไทย ตามมาตรา 2 ทวิวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 หรือกลุ่มที่ได้รับสัญชาติไทย ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 เป็นต้น และมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวให้นายทะเบียนดำเนินการจำหน่ายเลขประจำตัวประชาชนเดิมแล้วกำหนดเลขประจำตัวประชาชนใหม่เป็นบุคคลประเภท ๘ กลุ่มทั่วไป ตามแบบพิมพ์ที่กำหนดใน ข้อ 134 (24) โดยปฏิบัติตามระเบียบข้อ 101 โดยอนุโลม

3.3 หากผู้เสียสัญชาติไทยเป็นบุคคลประเภท 1,2,3,4,5 หรือ 8 ที่ไม่มีหรือไม่ทราบว่ามีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ให้นายทะเบียนดำเนินการจำหน่ายเลขประจำตัวประชาชนเดิมแล้วกำหนดเลขประจำตัวประชาชนใหม่เป็นบุคคลประเภท 5 กลุ่มทั่วไป ตามแบบพิมพ์ที่กำหนดใน ข้อ 134 (23) โดยปฏิบัติตามระเบียบข้อ 104 โดยอนุโลม และหากภายหลังปรากฏว่าผู้เสียสัญชาติไทยหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำหลักฐานใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวมาแสดงต่อนายทะเบียนให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบข้อ 101 ต่อไป

3.4 เมื่อนายทะเบียนได้ดำเนินการตามข้อ 3.1 ข้อ 3.2 หรือข้อ 3.3 แล้ว ให้แจ้งเจ้าบ้านนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาแก้ไขรายการให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง ภายใน 15 วันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้ง

สำนักบริหารการทะเบียน

The Bureau of Registration Administration

ศูนย์ตอบปัญหาทางทะเบียนและบัตร

Call Center
1548

คำถาม

กรณีบัตรหมดอายุประมาณ 2 – 3 เดือน ปัจจุบันอาศัยอยู่ต่างจังหวัด แต่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอีกจังหวัดหนึ่ง ประสงค์ทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่สามารถยื่นคำขอมีบัตรใหม่ได้ที่ไหนต้องใช้เอกสารอะไรบ้าง ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

กรณีบัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยสามารถยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ที่เปิดให้บริการงานบัตรประจำตัวประชาชนได้ทุกแห่ง ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ และผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนบัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 60 วัน ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ ทั้งนี้ จะต้องนำบัตรเดิมที่หมดอายุมาแสดงและคืนบัตรเดิมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย หากยื่นขอมีบัตรใหม่เกิน 60 วัน จะถูกปรับเป็นพินัย ในอัตราขั้นต่ำ 50 บาท แต่ไม่เกิน 100 บาท

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

1. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 6 ตรี
2. กฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2542) และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 ข้อ 6
3. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2554 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 10 และข้อ 11 (3)

คำถาม

ดิฉันย้ายทะเบียนบ้านจากเขตจตุจักรไปอยู่เขตมีนบุรีเมื่อปีที่แล้ว ปัจจุบันบัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุ ดิฉันประสงค์ทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ที่สำนักงานเขตมีนบุรีได้หรือไม่ หรือต้องกลับไปทำที่เขตจตุจักร ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

กรณีบัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องขอมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ที่เปิดให้บริการงานบัตรประจำตัวประชาชนได้ทุกแห่ง ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ และผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนบัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 60 วัน ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ ทั้งนี้ จะต้องนำบัตรเดิมที่หมดอายุมาแสดงและคืนบัตรเดิมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

1. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 6 ตรี
2. กฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2542) และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 ข้อ 6
3. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2554 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 10

สำนักบริหารการทะเบียน

The Bureau of Registration Administration

ศูนย์ตอบปัญหาทางทะเบียนและบัตร

Call Center

1548

คำถาม

กรณีบัตรประจำตัวประชาชนสูญหายต้องไปแจ้งความหรือไม่ ประสงค์จะทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ แต่ทะเบียนอยู่ต่างจังหวัด ต้องใช้เอกสารอะไรบ้าง ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

การขอมีบัตรใหม่กรณีบัตรสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ผู้ถือบัตรไปดำเนินการแจ้งบัตรสูญหายหรือถูกทำลาย เพื่อเป็นหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ที่ให้บริการงานบัตรประจำตัวประชาชนได้ทุกแห่ง โดยไม่ต้องแจ้งความ ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และต้องขอมีบัตรภายใน 60 วัน นับแต่วันที่บัตรสูญหายหรือถูกทำลายมีค่าธรรมเนียม ขอมีบัตรใหม่ 100 บาท แต่หากพ้นกำหนดระยะเวลาจะถูกปรับเป็นพินัย ในอัตราขั้นต่ำ 50 บาท ไม่เกิน 100 บาท

กรณีดังกล่าว เจ้าหน้าที่และพนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่ายของผู้ถือบัตร เช่น ใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ หรือหนังสือเดินทาง เป็นต้น

2. หากไม่มีเอกสารหลักฐานไปแสดงให้สอบสวนเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื้อถือแทน

กรณีผู้เคยจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์และมีข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้นั้นในฐานข้อมูล ทะเบียนบัตร เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบประวัติการทำบัตร ภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตรและทำการเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือผ่านระบบการจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์กับฐานข้อมูลบัตร เมื่อระบบแจ้งผลการตรวจสอบ โดยไม่มีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรของบุคคลดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่รวบรวมหลักฐานของผู้ขอมีบัตรเสนอพนักงาน เจ้าหน้าที่พิจารณา โดยไม่ต้องเรียกหลักฐานเอกสารอื่นได้อีก

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

- พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 6 จัตวา
- ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2554 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 11 (7) ข้อ 15 และข้อ 59 วรรคสอง

วารสารสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ปีที่ 17 ฉบับเดือน สิงหาคม 2568

สำนักบริหารการทะเบียน

The Bureau of Registration Administration

ศูนย์ตอบปัญหาทางทะเบียนและบัตร

Call Center

1548

คำถาม

มารดาสัญชาติไทยแต่อาศัยอยู่ต่างประเทศ บิดาสัญชาติบริติชอาศัยอยู่ประเทศไทย บุตรอายุ 19 ปี ยังไม่เคยทำบัตรประจำตัวประชาชนเพราะอยู่ต่างประเทศ กรณีนี้บิดาสามารถเป็นพยานให้บุตรในการทำบัตรครั้งแรกได้หรือไม่ บุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดียวกันอยู่ต่างประเทศทั้งหมด มีเพียงบิดาที่อยู่ในประเทศไทยและสะดวกมาให้การรับรองทำบัตรครั้งแรก หลักฐานมีสูติบัตร หนังสือเดินทางบริติช สำเนาทะเบียนบ้าน ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

การยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรก โดยไม่ได้ยื่นคำขอภายในกำหนดระยะเวลาต้องมีบัตรและไม่ใช้กรณีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านจะต้องยื่นขอมิบัตรครั้งแรกที่ประเทศไทย โดยให้เรียกสูติบัตร หากไม่มีให้เรียกหลักฐานเอกสารที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง (ถ้ามี) และสอบสวนเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื้อถือ

“บุคคลผู้นำเชื้อถือ” หมายความว่า บุคคลใด ๆ ซึ่งมีภูมิลำเนาที่อยู่แน่นอน มีอาชีพมั่นคง และมีความรู้จักคุ้นเคยกับผู้ขอมิบัตรเป็นอย่างดี อาจเกี่ยวข้องเป็นญาติกันหรือไม่ก็ได้

ดังนั้น หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานเอกสาร และสอบสวนเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื้อถือเพื่อพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลแล้วเชื่อได้ว่าผู้ขอมิบัตรมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดก็อนุญาตให้ทำบัตรได้ ทั้งนี้ ผู้ขอมิบัตรจะต้องถูกปรับเป็นพินัย ในอัตราขั้นต่ำ 50 บาท ไม่เกิน 100 บาท เนื่องจากมิได้ขอมิบัตรภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

1. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 5
2. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2554 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 4 และข้อ 11 (1) วรรคสอง

วารสารสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ปีที่ 17 ฉบับเดือน กรกฎาคม 2568

สำนักบริหารการทะเบียน

The Bureau of Registration Administration

ศูนย์ตอบปัญหาทางทะเบียนและบัตร

Call Center

1548

คำถาม

กรณีทำบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรกได้แก่อายุ 7 ปีบริบูรณ์ จะต้องไปทำที่สำนักทะเบียนอำเภอ ที่มีชื่ออยู่ตามทะเบียนบ้านหรือไม่ เพราะปัจจุบันไม่ได้อาศัยอยู่ที่อำเภอที่มีชื่ออยู่ตามทะเบียนบ้าน ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

กรณีการขอมีบัตรเป็นครั้งแรกของผู้มีอายุครบ 7 ปีบริบูรณ์ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด 60 วัน นับแต่วันที่อายุครบ 7 ปีบริบูรณ์ ซึ่งปัจจุบันพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถเรียกตรวจเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาจากข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของสำนักทะเบียนกลาง ดังนั้น ผู้ประสงค์จะขอทำบัตรประจำตัวประชาชนสามารถยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ที่เปิดให้บริการงานบัตรประจำตัวประชาชนได้ทุกแห่งทั่วประเทศ

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

1. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 6 (1)
2. กฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2542) และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 ข้อ 6
3. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2554 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 10 และข้อ 11 (1)
4. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ข้อ 5

วารสารสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ปีที่ 17 ฉบับเดือน กรกฎาคม 2568

24 NOV 2023

EASY ENGLISH WITH DOPA

DOPA **SMART** OFFICER
สำนวนภาษาอังกฤษ

Be snowed under (with something)

/บี สะ-โนว์ อัน-เดอร์ (วิท ชัม-ริง)/
(Idiom) มีงานมากเกินไป

EXAMPLE

My boss was furious because he was snowed under with too many meetings.

หัวหน้าของฉันโมโหสุดๆ เนื่องจากเขายุ่ง
จากการประชุมที่มากเกินไป

I'm absolutely snowed under with work at the moment.

ฉันมีงานเยอะมาก ๆ เลยตอนนี้

